

196 . Târgu Frumos | Județ: Iași | Punct: Baza Pătule | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 95480.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic

Autori: Radu Balahur, Bogdan Benedict, Dumitru Boghian, Bianca Bulgariu, Vasile Cotiugă, Ana Petronela Crețu, Radu-Florin Mocanu

Instituții: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași

Raport

În perioada 18-28 iulie 2005 au continuat cercetările arheologice sistematice pe șantierul arheologic-școală de la Târgu Frumos „Baza Pătule”(a XVI-a campanie), cu participarea studenților practicanți de la Facultățile de Istorie ale UAIC Iași și UȘtcM Suceava. Aflat în partea de NE a orașului Târgu Frumos, pe reversul de cuestă din stânga pâraului Adâncata, situl se înscrie printre cele mai importante din eneoliticul timpuriu est-carpatic

Cercetarea din anul 2005 a avut drept obiectiv principal încheierea cercetărilor arheologice în sectorul A, din cea mai întinsă așezare Precucuteni III din România, cu trei niveluri de locuire. Astfel, a continuat investigarea șirurilor de casete A-B/7-10 și C-G/8-10, pe o suprafață de aproximativ 125 m², de la o adâncime de aproximativ 0,80 m, corespunzător orizontului superior al nivelului II de locuire precucuteniană. În aceste condiții, s-a încheiat, după 16 ani de săpături arheologice, cercetarea sectorului central al marii așezări de la Târgu Frumos, pe o suprafață de 1100 m².

Din păcate, descoperirile din această campanie nu au fost la fel de spectaculoase ca cele din anii precedenți. Astfel, la demontarea maritorilor de profil a casetelor A-B/7-8, la cca. 1 m de vatra exterioară descoperită în campania anterioară, a fost descoperită o porțiune din aceasta, deplasată spre E. Fragmentul de vatră, de o formă oarecum semilunară, cu lungimea de 0,90 m și lățimea de 0,30 m, prezenta tot trei etape de folosire, ca și vatra descoperită în 2004, cu grosimi și structură identice. Acest fapt ne determină să considerăm acest fragment ca parte componentă a vetrei exterioare, deplasată în timp spre E. Ca și în campania anterioară, în jurul resturilor de vatră nu s-au identificat structuri de construcție de tip locuință (colibă) sau paravan.

O atenție deosebită s-a acordat complexelor arheologice descoperite în primii ani de cercetare la Târgu Frumos, care se continuau în suprafețele cercetate în 2005. Astfel, s-a continuat cercetarea gropii nr. 10, aparținând nivelului al II-lea Precucuteni, căreia i s-au stabilit forma și dimensiunile. Foarte interesant este faptul că pe o suprafață mică a acestei gropi, de cca. 1 mp, pe o adâncime de cca. 0,40 m s-au descoperit peste 100 de piese de silex și un nucleu epuizat, ceea ce ridică unele probleme. Dacă nu am ținut cont că acestea au fost descoperite într-o groapă menajeră (cu inventar specific, fără urme de lipitură de perete și de vatră, care să permită identificarea gropii ca groapă de locuință adâncită), am putea spune că ne aflăm în fața unui atelier de prelucrare a silexului. O cercetare amănunțită a acestor piese va aduce, suntem siguri, mai multe elemente care să ne ajute să înțelegem mai bine această situație.

O altă groapă asupra căreia ne-am aplecat în 2005, descoperită în primii ani de cercetare la Târgu Frumos, a fost groapa nr. 11, aparținând tot nivelului al II-lea Precucuteni. Și în cazul acesteia s-au putut

stabili forma și dimensiunile. S-a remarcat, pe lângă numeroasele fragmente ceramice și osteologice, prezența mai multor fragmente de râșniță. Mai mult, pe fundul gropii (la adâncimea de 1,65-1,75 m de la suprafața actuală de călcare) au fost găsite, pe lângă unele fragmente ceramice și un frecător, mai multe fragmente de râșniță depuse cu fața în jos pe un strat de arsură alcătuit din cărbuni mărunți și cenușă. S-au mai găsit în stratul de arsură: un os calcinat, câteva valve de scoică Unio și spărturi mozaicate de vatră. În nivelul I a fost identificată o groapă nouă, de dimensiuni mici, groapa nr. 52, cu un inventar sărac.

Analiza preliminară a materialelor arheologice descoperite în această campanie permite doar câteva observații. Astfel, ceramica, foarte fragmentară, se înscrie în tipologia categoriilor și formelor fazei a III-a a culturii Precucuteni. S-a constatat prezența a numeroase fragmente ceramice provenind de la vase din categoria semifină, decorate cu motive incizate specifice. Se remarcă: un fragment ceramic mare provenind de la o tipsie, un fragment de vas cu tub de scurgere, un fragment de la un suport de vas cu fante ovale (tip „horă”), un fragment pictat cu roșu crud. Aceștia se adaugă și un fragment de coadă de căuș.

Tot din lut, în această campanie s-au mai descoperit un picior de măsuță-altar și șase fragmente de statuete antropomorfe feminine. Dintre acestea, se remarcă un fragment din regiunea bazinului unei statuete de dimensiuni mari, care a avut fesele modelate cu o cavitate în interior. Din păcate, bazinul era spart și nu se poate spune dacă în interiorul feselor se aflau depuse bile de lut, ca în cazul cunoscutei descoperiri de la Poduri.

Din os au fost descoperite doar două împungătoare, dintre care unul lung de 13,5 cm, și o dălțiță. În categoria uneltelor litice, cele mai numeroase sunt cele cioplite din silex. În afara celor descoperite în groapa nr. 10, s-au descoperit și altele, toate încadrându-se în tipologia deja cunoscută pentru așezarea de la Târgu Frumos.

Uneltele de piatră șlefuită sunt puține, majoritatea fiind fragmentare. Se remarcă o dălțiță de marnă. Mai numeroase au fost descoperirile de râșnițe și nicovale, toate fragmentare. Alături de acestea s-au descoperit și frecătoare și percutoare.

Raport tehnic referitor la ridicarea topografică a sitului Târgu Frumos „Baza Pătule”, jud. Iași

Ovidiu Iacobescu, Ionuț Bârnoaia, Dumitru Boghian (UȘtcM Suceava)

În baza Contractului pentru cercetare arheologică și conservare primară a sitului Târgu Frumos – „Baza Pătule”, jud. Iași, înregistrat cu nr. 4436 din 20. 07. 2005, la MCC - DGPCN și cu nr. 3878 din 10. 06. 2005, la UȘtcM Suceava, care prevedea finanțarea lucrărilor cu 40 000 000 ROL, colectivul științific al șantierului arheologic Târgu Frumos – Baza Pătule, reprezentat prin conf. univ. dr. Dumitru Boghian, a procedat la efectuarea ridicării topografice a așezării, în vederea realizării documentației complete a săpăturii și publicării rezultatelor sub forma unei monografii.

În acest sens, a fost contactată o echipă de specialiști în lucrări topografice, de la Facultatea de Silvicultură din cadrul UȘtcM Suceava, alcătuită din trei cadre didactice și șapte studenți, sub îndrumarea Șefului de lucrări dr. Ovidiu Iacobescu, care au procedat la ridicarea topografică a sitului menționat mai sus și a împrejurimilor acestuia, însumând o suprafață totală de 16 ha. Lucrările s-au efectuat în perioada 15-30 septembrie 2005.

În ceea ce privește amplasamentul, măsurătorile topografice s-au efectuat în orașul Târgu Frumos, județul Iași și a avut ca obiect realizarea ridicării în plan a locului unde s-au efectuat săpăturile arheologice între anii 1990–2005. Amplasarea geografică a sitului este în partea de NE a orașului, pe un revers de cuestă situat pe partea dreaptă a pârâului Adâncata, afluent de partea dreaptă al Bahluietului.

Ca soluție tehnică, echipa a efectuat măsurători în cadrul sistemului Stereografic 1970 pe plan secant unic, legalizat la noi. S-a pornit de la puncte de coordonate cunoscute (163 din drumuirea principală a orașului și antena secției de drumuri), aflate în inventarul de coordonate al punctelor folosite în lucrările de cadastru imobiliar – edilitar al orașului. Pornind de la aceste puncte s-au desfășurat drumuiri care formează poligoane în scopul de a acoperi întreaga zonă de interes.

Măsurătoarea a fost executată cu o stație totală Sokkisha, iar rețeaua de ridicare a fost compensată prin metoda celor mai mici pătrate, rezultând erori pe coordonate mai mici de 3 cm, după cum reiese din listele

anexă. Schița drumurilor este de asemenea atașată și cuprinde punctele vechi și cele noi.

Ca rezultate obținute menționăm planul de situație digital al terenului, la scara dorită de beneficiar (1:2.000), cuprinzând situația actuală a folosințelor și a proprietarilor, cotele punctelor în zonele în care s-au executat săpături, precum și profilele terenului în zonele de interes arheologic, indicate de beneficiarul lucrării. La cerere, echipa de topografi poate furniza și planuri digitale de situație ale acestui sit și la alte scări (1:100, 1:1000).

Planul de situație digital al terenului are o deosebită relevanță pentru amplasarea sectoarelor și secțiunilor săpate, în ansamblul celei mai mari stațiuni eneolitice timpurii (Precucuteni) de pe teritoriul Moldovei (aproximativ 10 ha). Colectivul de cercetare, prin responsabilul său, a verificat și aprobat ridicarea topografică realizată. Din păcate, deși documentația, cu anexele specifice, și devizul pentru lucrările efectuate au fost înaintate la MCC prin adresa nr. 7904/25 octombrie 2005 (UȘtcM Suceava), nici până la data întocmirii prezentului raport (27 decembrie 2005) nu s-au făcut decontările.

Informații suplimentare online

[Raportul 3527 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
